# РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2020/593 НА КОМИСИЯТА

## от 30 април 2020 година

## за разрешаване на споразумения и решения относно мерки за стабилизиране на пазара в сектора на картофите

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на селскостопанските пазари и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 на Съвета ([1]), и по-специално член 222 от него,

като има предвид, че:

(1) Секторът на картофите може да бъде разделен на сегмент на пресните картофи, които се купуват предимно за домашно потребление, и сегмент на картофите за преработка, които се използват в храни за животни и преработени хранителни продукти, като например замразени картофи (включително замразени нарязани картофи), сушени картофи, приготвени или консервирани картофи.

(2) Производството на картофи в Съюза възлиза на около 52 милиона тона, от които 19,5 милиона тона са картофи за преработка. Най-големите производители на картофи за преработка са Белгия, Германия, Франция, Италия и Нидерландия. Смята се, че производството на замразени нарязани картофи представлява приблизително 41 % от производството на картофи за преработка.

(3) Съюзът е нетен износител на преработени картофи. Според изчисленията през последните 5 години средно поне 4 милиона тона картофи за преработка се изнасят от Белгия, Германия, Франция, Италия и Нидерландия за трети държави под формата на преработени картофени продукти. Износът на замразени картофи, и по-специално на замразени нарязани картофи, е значителен при нормални пазарни условия: 64 % от замразените картофи в световен мащаб идват от Съюза, а стойността на износа на замразени картофи от Съюза за трети държави през 2019 г. се оценява на 1,85 милиарда евро.

(4) Настоящата пандемия от COVID-19 и въведените от държавите членки масови ограничения на движението на граждани доведоха до икономически сътресения за производителите на картофи за преработка, а оттам — и до финансови затруднения и проблеми с паричните потоци.

(5) Разпространението на болестта и въведените мерки ограничават наличието на работна ръка, което затруднява най-вече етапите на производство, обработка и транспортиране на картофи за преработка.

(6) Задължителното затваряне на ресторанти и други заведения за хранене, като например училищните столове и столовете за работниците и служителите, както и отмяната на спортни и развлекателни събития, като например културни мероприятия и фестивали на открито, както и на спортни турнири, в Съюза и в трети държави също доведе до спиране на дейността в сферата на хотелиерството и ресторантьорството и до значителни промени в моделите на търсене на картофени продукти. Тъй като потребителите вече не се хранят в значителна степен навън, нито купуват храна от заведенията за бързо хранене, търсенето от страна на потребителите се е пренасочило към пресни картофи за готвене в домашни условия. Освен това, макар че потребителите са увеличили потреблението си на някои продукти от преработени картофи, като чипс и картофено пюре на прах, това не може да компенсира спада в търсенето в сектора на хотелиерството и ресторантьорството.

(7) Наред с това закупчиците в Съюза и на световния пазар прекратяват договори и бавят сключването на нови договори в очакване на по-нататъшно понижаване на цените. Същевременно износът е засегнат от логистични проблеми, тъй като началото на пандемията от COVID-19 в Китай причини сериозно претоварване както на китайските пристанища, така и на пристанищата в други държави. Очаква се периодът на зачестено анулиране на курсовете на транспортните кораби да продължи поне до юни 2020 г., което ще доведе до недостиг на контейнери, и по-специално на тези за стоки в прясно и замразено състояние, значително нарастване на разходите за транспорт и отлагане на износните операции. От четвъртата седмица на март 2020 г. производителите от Съюза на картофи за преработка докладваха за намален брой на сделките между държавите членки в рамките на 25—47 % и на износа за трети държави — от 30 до 65 %.

([1]) ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671.

(8) В резултат на това, докато на този етап търсенето на пресни картофи се увеличава, се наблюдава рязък спад в търсенето на картофи за преработка с непосредствено и тежко въздействие върху пазара. Резкият спад в търсенето се отнася по-специално, но не само, до картофи за преработка, използвани за производството на замразени нарязани картофи, други нарязани картофи и продукти във вакуумна опаковка, които обикновено се консумират в заведения за бързо хранене и в ресторанти. Поради различните характеристики на пресните картофи и картофите за преработка, картофите за преработка не могат да бъдат продавани на пазара за пресни картофи. В резултат на това, тъй като няма търговски сделки, цените на пазарите за фючърси спаднаха значително и бе отчетено, че през април 2020 г. те са били с 90 % по-ниски в сравнение с котировките от януари 2020 г. В резултат на спирането на търговията, в някои държави членки производителки, като Белгия и Франция, вече не съществуват ценови котировки за някои картофи за преработка, което е знак за остър спад в обема и стойността на сделките. В други държави членки, като Германия и Нидерландия, бяха докладвани ценови намаления от 90 % за картофите за преработка.

(9) Освен това понастоящем има големи количества картофи за преработка на склад. Смята се, че най-малко 2 650 000 тона картофи за преработка (на стойност 400 милиона евро) от кампанията за 2019 г. ще продължат да бъдат съхранявани до края на кампанията за 2020 г. през юли 2020 г. Картофите за преработка, които са били събрани през октомври/ноември 2019 г. и все още са на склад, скоро ще станат негодни за употреба поради влошаването на тяхното качество. За да може да се освободи място за картофите за преработка от кампанията за 2020 г., производителите ще трябва да унищожат частта от оставащите запаси, която не може да бъде обработена навреме. Тъй като производителите ще трябва да платят транспортните разходи и разходите за унищожаване на продукцията, съществува риск като крайна мярка картофите за преработка да бъдат разпръснати на полето. Разпръсването на картофи за преработка на полето ще създаде риск от дълготрайни екологични и фитосанитарни последици, тъй като тези картофи ще покълнат върху следващите култури и биха могли да развият заболявания, които да причинят дългосрочно замърсяване на почвите и трайно да застрашат новите насаждения.

(10) Горепосочените обстоятелства водят до определянето на ситуацията като период на сериозно неравновесие на пазара.

(11) С цел да се подпомогнат усилията на производителите на картофи за постигане на баланс в настоящия период на сериозно неравновесие на пазара е целесъобразно да се позволи сключването на споразумения и вземането на решения от страна на земеделските стопани, асоциациите на земеделски стопани, асоциациите на подобни асоциации, признатите организации на производители, асоциациите на признати организации на производители и признатите междубраншови организации относно картофите за преработка на временна основа за срок от 6 месеца. Тези мерки включват: i) изтегляне от пазара и безплатно разпространение; ii) обработка и преработка; iii) складиране; iv) съвместно популяризиране; и v) временно планиране на производството.

(12) Тези споразумения и решения относно картофите за преработка биха могли да включват: i) изтегляне на картофи от пазара за организирано унищожаване на продукта или за безплатно разпространение на хранителни банки или на публични институции; ii) обработване на картофи за други цели, като фуражи за животни, производство за метанизация; iii) създаване и намиране на капацитет за складиране и подготовка на картофи за по-дълги периоди на складиране; iv) насърчаване на консумацията на преработени продукти от картофи; и v) мерки за планиране с цел намаляване на обемите за бъдещи насаждения и адаптиране на съществуващите договори за картофи от кампанията за 2020 г.

(13) Всяко споразумение или решение относно картофите за преработка следва да бъде временно разрешено за срок от 6 месеца. Тъй като това е периодът, през който трябва да бъдат управлявани съществуващите запаси от картофи от кампанията за 2019 г., а картофите от кампанията за 2020 г. ще бъдат събирани от лятото на тази година, това е периодът, през който се очаква мерките да имат най-значително въздействие.

(14) В съответствие с член 222, параграф 1, първа алинея от Регламент (ЕС) № 1308/2013 разрешение се предоставя, при условие че не се нарушава функционирането на вътрешния пазар и че споразуменията и решенията имат за цел единствено стабилизиране на сектора. Тези специални условия изключват споразумения и решения, които пряко или косвено водят до раздробяване на пазарите, до дискриминация въз основа на национална принадлежност или до фиксиране на цените. Ако споразуменията и решенията не отговарят на тези условия или вече не отговарят на тези условия, за тях се прилага член 101, параграф 1 от Договора.

(15) Разрешението, предвидено в настоящия регламент, следва да обхваща територията на Съюза, като се има предвид, че сериозното неравновесие на пазара обхваща целия Съюз.

(16) За да бъдат държавите членки в състояние да преценят дали споразуменията и решенията относно картофите за преработка не възпрепятстват функционирането на вътрешния пазар и дали имат за цел единствено стабилизиране на сектора на картофите, на компетентните органи на държавата членка (включително органите в областта на конкуренцията) с най-голям дял от прогнозирания обем на производството на картофи, обхванат от тези споразумения или решения, следва да бъде представена информация относно сключените споразумения и взетите решения и относно обема на производството и периода, за които се отнасят.

(17) Предвид сериозното неравновесие на пазара, необходимостта от спешно намиране на решение за оставащите запаси от картофи и подготовката до момента, в който картофите обичайно се прибират, складират и преработват, настоящият регламент следва да влезе в сила в деня след деня на публикуването му.

(18) Мерките, предвидени в настоящия регламент, са в съответствие със становището на Комитета за общата организация на селскостопанските пазари,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

*Член 1*

Без да се засягат член 152, параграф 1а, член 209, параграф 1 и член 210, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, на земеделските стопани, асоциациите на земеделски стопани, асоциациите на подобни асоциации, признатите организации на производители, асоциациите на признати организации на производители и признатите междубраншови организации се разрешава да сключват споразумения във връзка с картофите за преработка и да вземат общи решения във връзка с картофите за преработка относно изтеглянето от пазара и безплатното разпространение, обработката и преработката, складирането, съвместното популяризиране и временното планиране на производството по време на период от 6 месеца, считано от датата на влизане в сила на настоящия регламент.

*Член 2*

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че посочените в член 1 споразумения и решения не възпрепятстват доброто функциониране на вътрешния пазар и имат за цел единствено стабилизиране на сектора на картофите.

*Член 3*

Географският обхват на разрешението е територията на Съюза.

*Член 4*

1. Непосредствено след сключването на споразуменията или вземането на решенията, посочени в член 1, съответните земеделски стопани, асоциации на земеделски стопани, асоциации на подобни асоциации, признати организации на производители, асоциации на признати организации на производители и признати междубраншови организации съобщават за тези споразумения или решения на компетентните органи на държавата членка с най-голям дял от прогнозирания обем на производството на картофи, обхванат от тези споразумения или решения, като посочват следното:

а) прогнозата за обхванатия обем на производството;

б) очаквания период на прилагане.

2. Не по-късно от 25 дни след края на шестмесечния период, посочен в член 1, съответните земеделски стопани, асоциации на земеделски стопани, асоциации на подобни асоциации, признати организации на производители, асоциации на признати организации на производители и признати междубраншови организации съобщават действителния обем на производството на картофи, обхванат от споразуменията или решенията, на компетентните органи, посочени в параграф 1 от настоящия член.

3. Съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/1185 на Комисията ([2]) държавите членки уведомяват Комисията за следното:

а) не по-късно от пет дни след края на всеки едномесечен период — за споразуменията и решенията, които са им били съобщени по време на този период в съответствие с параграф 1;

б) не по-късно от 30 дни след края на шестмесечния период, посочен в член 1 — за извършения преглед на споразуменията и решенията, приложени по време на този период.

*Член 5*

Настоящият регламент влиза в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 30 април 2020 година.

*За Комисията*
*Председател*
Ursula VON DER LEYEN

([2]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/1185 на Комисията от 20 април 2017 г. за определяне на правила за прилагане на регламенти (ЕС) № 1307/2013 и (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на уведомленията до Комисията относно информация и документи и за изменение и отмяна на няколко регламента на Комисията (ОВ L 171, 4.7.2017 г., стр. 113).